

I : Seule à l'extérieur du campement

I - L'impureté.

La majorité des règles bibliques de pureté et impureté sont concentrées dans le livre du Lévitique et des Nombres. Vous allez passer en revue une liste de différentes impuretés physiques afin de vous faire une idée du système. Je vous invite à vous poser à chaque fois les questions suivantes :

- **Qu'est-ce qui est impur ?** Quel titre pourriez-vous donner à chacune des sources ?
- L'impureté se propage-t-elle ? Si oui, comment ?
- Peut-on expliquer la raison de chacun de ces cas d'impureté, et si oui, comment ?
Pouvez-vous trouver un synonyme au mot impureté ? Est-ce le même dans chacun des cas ?
- **Où se trouve**, d'après vous, la personne impure ?

Ressources en ligne : sefaria.org.il (hébreu/anglais), sefarim.fr (Bible français-hébreu trad. Grand-Rabbin Zadock Kahn), wikisource.org, saintebible.com (Trad. Pasteur Segond)

- 1 Lévitique 11 : 29-38
- 2 Lévitique 11 : 39-43
- 3 Lévitique 12 :1-8
- 4 Lévitique 15 : 1-15
- 5 Lévitique 15 : 16-17
- 6 **Lévitique 15 : 18-23**
- 7 **Lévitique 15 :24**
- 8 Lévitique 15 :25-30
- 9 Lévitique 16: 21-28
- 10 **Nombres 19: 11-22**

11 Pour approfondir la question de la raison du système :

- Mary Douglas, *Purity and Danger*, chapitres 3 et 6 par exemple

<https://monoskop.org/images/7/7d/>

[Douglas Mary Purity and Danger An Analysis of Concepts of Pollution and Taboo 2001.pdf](#)

ou *Leviticus as literature*, chapitre 7 ou 9 par exemple

https://monoskop.org/images/2/21/Douglas_Mary_Leviticus_As_Literature_2000.pdf

- Rav Elisha Ancselovits, articles ci-joints / avec l'autorisation de l'auteur pour usage interne uniquement.

<https://drive.google.com/file/d/1sWB0XaayKGz2ynFxFVTmjW3r9p-zplG0f/view?usp=sharing>

<https://drive.google.com/file/d/1R4oVrOWpgcK0MQXPDXpHzoal0eiaz2Nx/view?usp=sharing>

II - Focus sur une étrange maladie de peau : Lévitique 13 :1-46 et Nombres 12 :1-16

- Pouvez-vous coupez le texte du Lévitique en paragraphes et donner un titre à chaque paragraphe ?
- **Quel est le schéma du diagnostic? Qui en est l'acteur principal ?**
- Y a-t-il une contradiction entre le texte du Lévitique et celui des Nombres ?
- **Comment est considéré.e le/la malade ?**
- **Que doit faire le/la malade et pourquoi ?**

III - En dehors du campement

Je vous invite à une promenade à l'extérieur ! Que se passe-t-il « à l'extérieur du campement » ? Qu'y fait-on ? Qui s'y trouve ?

- 1 **Nombres 5 : 1-4**
- 2 **Éxode 33: 1-11**
- 3 Lévitique 10 :1-7
- 4 Nombres 15 :32-36
- 5 **Deutéronome 23 :13-14**
- 6 Nombres 19: 1-10

IV - Éloignement talmudique

Dans ces textes je vous propose de vous demander comment les textes talmudiques traitent la question de la pureté et de l'impureté. Les quatre premières sources sont des midrashim sur des versets que vous avez lus. La dernière est un extrait du traité shabbat dans le Talmud de Babylone. Où sont les personnes impures ? Dans la dernière source, pourquoi d'après vous un *Zav* et une *Zava* auraient à priori tendance à manger ensemble ? Les traductions sont en ligne en anglais sur Sefaria.

Un dictionnaire essentiel (trouvable en ligne): Michael Sokoloff, *A Dictionary of Jewish Babylonian Aramaic of the Talmudic and Geonic Periods* (Ramat-Gan: Bar Ilan University Press, and Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2002)

1 Sifra Tazria, parashat Negaiim 12

ספרא תזריע, פרשת נגעים 12
"וטמא טמא יקרא"-- ומנין לרבות שאר הטמאים? ת"ל "וטמא טמא יקרא". ארבה אני את הטמאים החמורים ולא ארבה את הטמאים הקלים-- טמא מת ובוועל נדה וכל המטמאים את האדם מנין? ת"ל "טמא טמא יקרא". יב - "בדד ישב" - לבדו ישב. [...] יכול יהיו שני טמאים עימו? ת"ל לוי "הוא, הוא בדד ישב- אין שני טמאים עימו.

2 Vaykra Rabba 16:3	ויקרא רבא פרשה טז ג
<i>Voici les règles qui concernent le Metsora :</i> Rabbi Yochanan et Rabbi Shimon ben Lakish. Rabbi Yochanan disait : Il est interdit de marcher à 2 mètres à l'est d'un Metsora et Reish Lakish disait, même à 50 mètres. Et ils n'étaient pas en désaccord, celui qui disait 2 mètres, c'est quand il n'y a pas de vent, celui qui disait 50 mètres c'est quand il y a du vent. Rabbi Méir ne mangeait pas même un œuf en provenance d'une ruelle d'un Metsora. Et Reish Lakish quand il en voyait un dans la ville, lui jetait des pierres et lui disait « rentre chez toi, ne pollue pas les créatures ! ».	זאת תהיה תורת המצורע: רבי יוחנן ורשב"ל ר"י אומר: אסור לילך במזרחו של מצורע ארבע אמות. ור"ש אמר אפי' מאה אמה. ולא פליגי: מאן דאמר ד' אמות - בשעה שאין הרוח יוצא. ומאן דאמר ק' אמה - בשעה שהרוח יוצא. רבי מאיר לא הוה אכיל ביעה מן מבואה של מצורע. ר' אמי ור' אסי לא הוו עיילי למבואות של מצורע. ר"ל כד הוה חמי חד מינהון במדינתא מרגם להון באבניא אמר לו פוק לאתרך לא תזהום ית ברייתא.

3 Sifri Bamidbar 1:4

ספרי במדבר פסקא א (כהנא)
וישלחו פן הפחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש שומע אני ששלשתן במקום אחד, תלמוד לומר במצורע בדד ישב. מצורע היה בכלל, יצא מוצא מן הכלל ולימד על הכלל. [מה] מצורע שהוחמרה טומאתו וחמור שילוחו משילוח חבירו, אף כל שהוחמרה טומאתו וחמור שילוחו משלוח חבירו. מכאן מנו חכמים למחיצות. כל שהזב מטמא מצורע מטמא, חמור מצורע שמטמא בביאה. כל שטמי מת

מטמא זב מטמא חמור הזב שהוא מטמא תחת אבן מסמא. כל שטבול יום מטמא טמא מת מטמא, חמור טמא מת שהוא מטמא את האדם. כל שמחוסר כפורים פוסל, טבול יום פוסל, חמור טבול יום שהוא פוסל את התרומה:

4 Mishna Negaiim 13:11

משנה נגעים יג:יא

מְצַרַע שֶׁנִּכְנַס לְבֵיתוֹ, כָּל הַפְּלִים שֶׁיֵּשׁ שָׁם טְמֵאִין, אֶפְלוּ עַד הַקּוֹרוֹת. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר, עַד אַרְבַּע אַמּוֹת. כָּלִים, מִיַּד טְמֵאִין. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, אִם שָׁהָה כְּדֵי הַדְּלָקָת הַנֵּר.

5 BT Shabbat 13a-b

À l'époque de la Mishna les Perushim (פרוש) se distinguent des simples gens (עם הארץ) en ce que les premiers mangent toute leur nourriture en état de pureté, ce que les autres ne font pas. Manger en état de pureté = בטהרה = לאכול חולין בטהרה

תניא ר"ש בן אלעזר אומר: בוא וראה עד היכן פרצה טהרה בישראל, שלא שנינו "לא יאכל הטהור עם הטמאה" אלא "לא יאכל הזב עם הזבה מפני הרגל עבירה, כיוצא בו לא יאכל זב פרוש עם זב עם הארץ שמא ירגילנו אצלו". וכי מרגילו אצלו מאי הווי? אלא אימא: שמא יאכילנו דברים טמאין. אטו זב פרוש לאו דברים טמאין אכיל? אמר אביי: גזירה שמא יאכילנו דברים שאינן מתוקנין. ורבא אמר: רוב עמי הארץ מעשרין הן, אלא שמא יהא רגיל אצלו ויאכילנו דברים טמאין בימי טהרתו. [...]

תני דבי אליהו: מעשה בתלמיד א' ששנה הרבה, וקרא הרבה ושימש תלמידי חכמים הרבה, ומת בחצי ימיו. והיתה אשתו נוטלת תפיליו, ומחזרתם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ואמרה להם: כתיב בתורה (דברים ל, ב) כי הוא חייך ואורך ייך, בעלי ששנה הרבה וקרא הרבה ושימש תלמידי חכמים הרבה מפני מה מת בחצי ימיו? ולא היה אדם מחזירה דבר. פעם אחת נתארחתי אצלה, והיתה מסיחה כל אותו מאורע. ואמרתי לה: בתי, בימי נדוּתך מה הוא אצלך? אמרה לי חס ושלוּם, אפי באצבע קטנה לא נגע [בי]. בימי לבוּניך מהו אצלך? אכל עמי, ושתה עמי, וישן עמי בקירוב בשר ולא עלתה דעתו על דבר אחר. ואמרתי לה: ברוך המקום שהרגו שלא נשא פנים לתורה שהרי אמרה תורה (ויקרא יח, יט) ואל אשה בנדת טופאתה לא תקרב. כי אתא רב דימי אמר: מטה חדא הואי. במערבא אמרי אמר רב יצחק בר יוסף: סינר מפסיק בינו לבינה: